

מסורת
הש"ס

היה לוֹמַר מִדֶּה טוֹבָה מְרֻבָּה מִדֶּה פֹּרַעַתוֹת. דְּבִמְדִּיָּה טוֹבָה כְּחַיִּי
לְדִלְתוֹת וּבִמְדִּיָּה פֹּרַעַתוֹת כְּחַיִּי אֲרֻבּוֹת וּלְתֵּת גָּדוֹל מֵאֲרֻבָּה ד' אֲרֻבּוֹת
יֵשׁ צִלָּת בְּמִסְכַּת יוֹמָא בְּפֶרֶק יוֹם הַכַּפֻּרִים (דף ש"ו) אֲלֹמָּה מִדֶּה
טוֹבָה מְרֻבָּה וּמַעֲכָשׁוֹ חַיִּי לְתַמּוּהָ הֵיחָד יֵשׁ בְּאֶרֶס כֹּחַ לְחַבֵּל שָׂכָר כָּל

*היי' אומר מדה טובה מרובה ממדת

^ח יוֹמָא עו.
[סוּטָה יא. ועי'
^ח ח' סוּטָה ח' שם
ד' וְעוֹלָם]

^יה' אלהים רעה מחנה רעה ל"ג : כפליים .
מורב הגאה חשובין ככפליים : אל

הע אלל בעלה. למסוך עמו יין ושכר:
רבים היו פלעי רובל. כמה וכמה

מכות מקבל רוכל המחזיר צעיר
[ונושא] תכשיטי נשים ועסקו עמהם

עם אשתו ומכרו ופולעו: המרגילים
לדבר נדירה. ויאות רבי' הו' רייז

מִצְבֵּיר גִּחְלָת כְּסָבִיב הַמִּצְבֵּיר אֶת
הַפֶּחֶם כִּי כָל אֲשֶׁר לֵהֶם כֹּלֵה וְהוֹלֵךְ :

גחלת. חֲקָרֵי פֶחֶם שֶׁאֵינוֹ בּוֹעֵר
כְּדֹאמְרֵינָן (בְּרֵכוֹת דף נג:) גַּחְלִים

עוממות. מ"ר: כפוז. דירה שן
עופות: רבים יסיון דורשי שלומך.
במשחקים מחאבד נוח ררל ואם ויל פו

כֵּן לֹא תִגְלֶה סוּדְךָ לְכוֹלֵם אֶלֶּל לְאֶחָד
מִנִּי אֲלֶפֶּי: מֶה יֵלֵד יוֹם . מֶה חִירֵעַ

היום שִׁמָּה למוחר חֵינּו שְׁמַת הוּא
היום: **וגמלא** . שְׁמִיִּלְר עַל יוֹם שְׁחִינּו

עתיד לראות והיינו עולם שאינו שלו
שהוא מטפער עליו ודואג על חנם
מעת המהרה של חסא מלך ארץ

כל ימי פני רעים ומוצ לב משתה.
פסקה הוא במשלי (טו): בשפל וגניסונו.

שעני הוא ואינו יכול להגביהו לפיכך
ממטר גגים לגגו שזרד ממר

הגגים הגבוהים לגג ומזלפים עליו
הגשמים ואין לו מנוחה אפילו

לֹא הִשָּׁגַת יָד לַקִּנּוּת כְּרֵס בְּשִׁפְלָה
זְמַנִּים יְהִירִם וְהוֹנָה לֹא בְּאֶחָד מִזֵּ

ההרים בצול וכל עפר שהוא מוליך
לזבל (ולדייר) מוליך הרוח מן ההר

לשאר כרמים שבבקעה וגמלא העני
נפסד: בעלי חלמוד. שקשה לחמוד

מרחב קושיית וסוגיות שיש צו: משנה.
נוחה ללמוד: רבא אמר איפכא. דבעלי
שלמוד בהני מניינו שדנו לרורוח

ואינו יודע מהו חומר דאין *מורין [גדה ז:]

הלכה מתוך משנה: יסון. יתחמם:
לעתו [יבמות סג: ע"ש]

בפלים העלם עיניך מאשת חן
ה רבים הושחתו ונצומים כל

כתובות קי: [כ"ב קמו.]

שדעתו קלרס . משים ללבו כל דלגות חצירו ודואג על כל מה שעתידי לבא עליו : **רחבס** . ואינו משים ללבו דלגה כל כך ל"א דעתו קלרס רגון : **והא איכא שבתות וימים טובים** . שאין לך עני בישראל שאין לו מערדים : **שנוי ופת** . משנה וסת ואוכל יומת שאינו רגיל לאכול היינו תחילת חולי מעיים לפיכך תורה אור

אפילו שבתות ויו"ט רעים לו : **ס"ג הקורא שיר השירים ועושה אותו כמין זמר** . שקורא בגניגה אחרת שאינו נקוד בה ועושה אותה כמין שיר אע"פ שמשיר השירים הוא ועיקר שיר אסור לעשותו כמין שיר אלא בקריאתו : **הקורא פסוק בכת המעשהות בלא זמנו** . במיכס על יינו עושה שמיקותיו בדברי תורה וקורא פסוקים בקול רם לשחק בהם בני המעשה אכל אס אומרו בזמנו על המעשה כגון שהוא יום טוב וגו'ל כוס בידו ואומר עליו דברי הגדה ופסוקים מענינו של יום מצוה טובה לעולם : **וכרוקן** . שכן דרך מלחשים לרקק קודם הלחש ואסור להזכיר פסוק על הלחשה ויש לחשים שדרכן לרקק אחריהם ואומר אותן בלשון לעז ומזכירין להם שם בלשון לעז וא"ל רבי דומית דאין אסור אלא לוחש אחר הרקיקה דנראה שזוכיר השם על הרקיקה ועוד לא נאסר אלא בלשון הקודש אלא בלשון לא : **אפילו נגע נרעס** . אפילו לוחש (אחרי הא"י) קרא דלית ביה שם שמים על הרקיקה שקורא נגע נרעס כי תהיה באלים והוצא אל הכהן (ויקרא יג) לשם רפואה אין לו חלק לעולם הבא : **ואפילו ויקרא אל משה** . שאין בו לא חולי ולא נגע דאין ראוי ללחשו על המכה ואין מזכירו לשם רפואה אלא כסבור הוא להגלגל בזכות דברי תורה שהוא הזכיר אסור ללוחשו : **וממעשין כמעשים** . של מצוה בשבת ואין בך שמוס רפואה דסיכה אי תקש לשתיה : **ולוחשין על נחשים ועל עקרבים בשבת** . בשביל שלא יזיקו ואין בך

כחוצות קיד
(מדרים לו) ב"ב
קמו.

[מדרים לו]
[ש"י]
[מש' בלה]

הגהות
הגרא"א

[א] גמ' אין
כלסס . ממחך
חיבת אין :
[ב] שם אלא
מפני . ממחך
חיבת אלא ו"כ
הרמ"ש לא
גרים לה :

[בכר אלסם
חיבת ר'
יהושע]

שעונות טו:

גליון
הש"ס

גמ' למדתו
רבינו . כי אדם
אין דיוק . עיי
שבת ה' ע"כ
תוס' ד"ה
ארכבה
ובדרשות
הרמ"ח פסחה
בא :
ס"א ג"כ

שבת קמו:

[עיי' ריב"ש]
בשבתה ע"כ
נשים' הכוונה]

שמות טו
ס

קבלת :

מלכים ב' כה

משום לידה : **כלי על פעין** . שכן דרך ליתן כלי מתכות על העין כדי לקרר פעין . א"כ כגון שעושין לאדם שחש צעיתו מקיפים עיניו בציבעת : **כלי הניטל** . כגון מפתח סכין וציבעת : **בדבר שדים** . שכן עושין כשארובין שום דבר שואלין במעשה שדים והם מוגידים להם ואסור לעשות בשבת משום ממלאות חפכך

(י"פ"ה נח) : **אף בחול אסור** . לשאול שדים כדמפרש לקמן משום סכנה : **כי סא דרב ינחם** . היה שואל במעשה שדים ובקש שכן להזיקו ונעשה לו כס "וכלנו הארז : **סך ואחר כך מממשש** . הוי שנוי דבחול דרך למשמש ואח"כ לסוך : **שרי שמן** . יש מעשה שדים ששואלין על ידי שמן וקרי להו שרי שמן והיינו שרי בזהו ויש ששואלין בשפופרת של ביצה וקרי להו שרי ביצים : **אלא שמכזיבין** . לך נמנעו מלשאלו בהן : **לוחשים על שמן** . אופן העושין מעשה שדים דרכן ללחוש על שמן שביד שאינו מועיל ללחוש על שמן יכול לסוך על ידו משמן שדים ואין לו חסם נעשה בו מעשה שמן כפיו : **למחין** . אכעבוטות מול"ץ : **ויקא דחמת** . רוח של אורו שד ששמו חמת אני רואה בפניך שחחוקך : **חמה עופ** . יש בעולם על עולם היה חומר שבעם עליו החקוק והכדיד חוליו : **שכל זמן שפייסי רואה את רבי שאין יינו מחמין וכו'** . כלומר שהיתה הללחה בכל מעשיו : **אמרתי קבל רבי את עולמו** . כל שכרו רואה רבי בנער . ושכרו משתמר להבא לך אני שמח : **מדיכיש** . מתקלקל ונעשה ללול מחמת חמומות : **כלום חסרתי** . שאלת אומר אני סובל עונותי : **שגלגל חמה בעולם סוס** . ולא לעתיד שמאורות מתחדשות : **סביבין יסורין** . שמכפרין עליו : גם

לא אמרה אלא משום סכנה כי האדרב יצחק בר יוסף דאיבלע בארוא ואחעביד ליה ניסא פקע ארוא ופלמיה "ת"ד סבין 'וממשמשיין בבני מעיים בשבת ובלבד שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול היכי עביד רבי חמא ברבי חנינא אמר סך ואחר כך ממשמש רבי יוחנן אמר "סך וממשמש בבת אחת תנו רבנן שרי שמן ושרי ביצים מותרין לשאול בהן [ג] *אלא מפני שמכזיבין לוחשין על שמן שבבלי ואין לוחשין על שמן שביד לפיכך סבין משמן שביד ואין סבין משמן שבבלי רבי יצחק בר שמואל בר מרתא איקלע לההוא אושפיזא אייתי ליה מישחא במנא שף נפקן ליה צימחי באפיה נפק לשוק חותיה ההיא איתתא אמרה זיקא דחמת קא חזינא הכא עבדא ליה מלתא ואיתסי אמר ליה ר' אבא לרבה בר מרי כתיב "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך וכי מאחר שלא שם רפואה למה אמר ליה הכי אמר ר' יוחנן מקרא זה מעצמו נדרש שנאמר וי'אמר אם שמע תשמע לקול ה' אלהיך אם תשמע לא אשים ואם לא תשמע אשים אעפ"כ כי אני ה' רופאך אמר רבה בר בר חנה כשחלה ר' אליעזר נכנסו תלמידיו לבקרו אמר להן חמה עזה יש בעולם התחילו הן בוכין ורבי עקיבא משחק אמרו לו למה אתה משחק אמר להן וכי מפני מה אתם בוכים אמרו לו אפשר ספר תורה שרוי בצער ולא נבכה אמר להן לכך אני משחק כל זמן שאני רואה רבי שאין יינו מחמין ואין פשחנו לוקח ואין שמנו מבאיש ואין דובשנו מדביש אמרתי שמא חס ושלום קיבל רבי עולמו ועכשיו שאני רואה רבי בצער אני שמח אמר לו עקיבא כלום חסרתי מן התורה כולה אמר לו "למדתנו רבינו כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחמא ת"ד כשחלה ר' אליעזר נכנסו ארבעה זקנים לבקרו ר' מרפון ור' יהושע ור' אלעזר בן עזריה ור' עקיבא נענה ר' מרפון ואמר טוב אתה לישראל שנה מלך בירושלים [וגר] ויעש הרע בעיני ה' וכתוב

בא א"י מ"א מהל' ע"כ' הלכה יב סג עשין ד' ע"כ' ע"כ' ס' קעט סעיף ח : כב ב' מ"י' שם ע"כ' ע"כ' ע"כ' ע"כ' : כג ב' מ"י' שם הלכה יא וסגן שם ע"כ' ע"כ' ע"כ' ע"כ' : סעיף ו' ע"כ' ע"כ' ע"כ' ע"כ' : ס' שבת סעיף מו [וכבר אלסם עוד במכילתין דף רעו . וגם סמוך לסוף ס"כ' בשבת סע' :]

כד ר' ה' ע"כ' ע"כ' א"ח ס' שבת סעיף מו [וכבר אלסם שם] :

כה ו' ע"כ' ע"כ' י"ד ס' קעט סעיף עו [וכבר אלסם שם] :

כו ז' מ"י' פ"כ' מהל' שבת הלכה כה סג לזוין ס' ע"כ' ע"כ' א"ח ס' שכו סעיף ג :

[ועפ"ר שבת קנ"ד ד"ה כשהדיכיש ובפ"ר ש"י כ"מ לח' ד"ה הדכיש מאריך קלח ע"ס]

כז א מ"י פ"ז מהלכות
בית הכנסת הלכה
ו פ"ד מהל' סנהדרין
הלכה יב ופ"ב מהל'
מלכים הלכה ד :

גם אלה משלי שלמה אשר העתיקו אנשי חזקיה
דקיימא לן בהסופין בבבא בתרא (דף טו-) חזקיה וסיעתו כתבו משלי
מכלל דחזקיה היה מלמד לכל וכדאמרן (נלי' דף ד-) נעץ חרצ על
פתח בית המדרש וכל שכן שלמנשה בנו לימד : מכל עורר שטרה
כו. ללמדו : שכלו בעלילה. שלא
בזו לבקש לפני הקב"ה בתפלה אלא
בזו בעלילה שאלמו דברים של
נחמן שאין להם תשובה : הכרסה
אחת היא. וכי אין לך כרסה יותר
תשובה נלחם השיבו ועלתה לו :
מנשה. בא בעלילה שלא להתפלל
למקום אלא לבסוף אם לא תשיעני
מה העיל לי שקראתי לך יותר משאר
אלהות והיינו דכתיבויכנע *לפני (ה')

נקרא מחד מלפני

נקרא וכהדר

וגם אלה משלי שלמה אשר העתיקו אנשי
חזקיה מלך יהודה וכי חזקיה מלך יהודה
לכל העולם כולו לימד תורה ולמנשה בנו
לא לימד תורה אלא מכל מורה שטרה בו
ומכל עמל שעמל בו לא העלתו למוטב
אלא יסורין שנאמר וידבר ה' אל מנשה
ואל עמו ולא הקשיבו ויבא ה' עליהם את
שרי הצבא אשר למלך אשר וילכדו את
מנשה בחוהים ויאסורו בנחשתים ויוליכוהו
בבלה וכתוב *וביהיצר לו חילה את פני ה'
אלהיו ויכנע מאד מלפני (ה') אלהי אבותיו
ויתפלל אליו ויעתר לו וישמע תחנונו
וישיבוהו ירושלים למלכותו וידע מנשה כי
ה' הוא האלהים הא למדת שחביבין יסורין
ח"ר שלשה באו בעלילה אלו הן קין עשו
ומנשה קין דכתיב גדול עוני מנשה אמר
לפני רבונו של עולם כלום גדול עוני
מששים ריבוא שעתידין לחמוא לפניך ואתה
סולח להם עשו דכתיב *הברכה אחת היא
לך אבי מנשה בתחילה קרא לאלוהות
הרבה ולבסוף קרא לאלהי אבותיו* : אבא
שאל אומר אף ההוגה את השם באותיותיו
וכו' : תנא ובגבולין ובלשון עגה : שלשה
מלכים וארבעה הדיוטות וכו' : ת"ר ירבעם
שריבע עם ד"א ירבעם שעשה מריבה בעם
דבר אחר ירבעם שעשה מריבה בין ישראל
לאביהם שבשמים בן נבט בן שניבט ולא
ראה תנא הוא נבט הוא מיכה הוא שבע בן
בכרי נבט שניבט ולא ראה מיכה שנחמכמך
בבנין ומה שמו שבע בן בכרי שמו תנו
רבנן שלשה ניבטו ולא ראו ואלו הן נבט
ואחיתופל ואיצמגניני פרעה נבט ראה אש
שיוצאת מאמתו הוא סבר איהו מלך ולא
היא ירבעם הוא דנפק מיניה אחיתופל ראה
צרעת שזרחה לו על אמתו הוא סבר איהו
מלך ולא היא בת שבע בתו הוא דנפקא
מינה שלמה ואיצמגניני פרעה *דאמר רבי
חמא ברבי חנינא מאי דכתיב *המה מי
מריבה המה שראו ואיצמגניני פרעה ומעו
עד שהיו טולן תחומים שכן היו רגלים
ושב לא היו יכולים לחזור בכן :
ואף

מ"א יג

העוסק בצנין מתמסכן : סוף פס' א' סוף מלך. ולכן נתאמן שבע בן
בכרי וקצץ כל ישראל אליו והיה רואה למלך כדכתיב במקרא :
א' סוף מלך. ולכן נעשה יועץ לאשלים כרי שתשוב המלוכה מדוד
לאשלים וכן קצ' וכן קצ' יתגלגל הדבר ותשוב אליו : על מי מריבס.
תורה אור שכתבן שאמר שמואל נא המורים נענש
משי' ולא נכנס לארץ ישראל : ומנא לן דלא
א' סוף. ירבעם לעלמא דלתי והכי נמי
מפרש לקמן בכלהו : שלמה מלך
וארבעה הדיוטות : סוכים את שלמה.
כדמפרש ואזיל דאמר דוד אביך וכו' :
ומפני מה נענש שהוכיחו כדכתיב.
דכ"ב : פרץ פרצות בחומה כדי
שיעלו. (ויכדו) [ויכנסו] בריוח : ואסא
גדרס אוחס כדי לעשות אנגריא.
כדי שיכנסו בשערים לידע מי נכנס
כדי לגבות מס לבת פרעה מ"ר ל"א
סבג השערים ועשה מגדל לבת
פרעה על אחד מן השערים וכולם
עוזרים דרך שם כדי שיהיו מלוין
עמה לכדה ולעבדה כל עבדות בית
המלך קרי אנגריא ל"א שהיה רגיל
שלמה לסבג דלתות העזרה ומלגני
מפתחות בידו ודרכו של מלך לישן ג'
שעות ביום וישראל עומדין על
העזרה עד שיעמוד המלך ואמר לו
ירבעם אתה רואה שיתן סך אנגריא
ל"א לבת פרעה אשתך נתן להם
מפתחות : (בית) [את] [המלוא]. אחת מן
הפרצות גדר ומלאו לבתל החומה
וכנה שם מגדל לבת פרעה ולאשלים
שעבודין לה לגיל מהלי קרא כתיב
וירס יד במלך כלומר קס בדברים
כנגד המלך ומרד זו : שחלן תפילין
בפניו. שהיה לו לפנות לגד אחר מפני
אימת מלכותו ולחלוק שלא בפניו
ל"א חלן תפילין בפניו לבא להסתרים
כנגדו בחזקה : חלן תפילין. אין
נכון להיות בגלוי ראש לפני המלך
[והוא] התחיל במרד בך להראות
ולומר לו שאני עובד כבודך : גמרי
דאין ישיבס. הלכה למשה מסיני
ולא מקרא : שפשיב רשע אלל
לדיק. ואומר להם להעמיד להם
ללם אחד צבית אל ואחד דין
הכסיו עמו : אמר לו רשע לדיק.
סלקא דעתך גברא כירבעם פלח
לעבודת כוכבים אלא לנסינוהו
במדר' דכ"ב : אס דעתו שלם עמו נתרסה
דדבר וכן היה מטעם רשע לדיק
עד שהיו טולן תחומים שכן היו רגלים
ושב לא היו יכולים לחזור בכן :
ואף

[ע"י הגירסא]
דכ"ב ונ"ר
הערך עך
אפי' אמר
קפ"י רבין
דעלמא אי
עני' לי עני'
אי לא אסינא
הא כל אפי'
שוין]

[סופס' יב:]

מלך פני אדמה להכחיד בעולם הזה ולהשמיד לעולם הבא אמר רבי יוחנן מפני מה זכה ירבעם למלכות
מפני שהוכיח את שלמה ומפני מה נענש מפני שהוכיחו ברבים שנאמר וזה הדבר אשר הרים יד במלך
שלמה בנה את המלוא סגר את פרץ עיר דוד אביו אמר לו דוד אביך פרץ פרצות בחומה כדי שיעלו
ישראל לרגל ואתה גדרת אותם כדי לעשות אנגריא לבת פרעה ומאי וזה אשר הרים יד במלך אמר
רב נחמן שחלץ תפיליו בפניו אמר רב נחמן גסות הרוח שהיה בו בירבעם מרדתו מן העולם שנאמר
ו'יאמר ירבעם בלבו עתה תשוב הממלכה לבית דוד אם יעלה העם הזה לעשות זבחים בבית ה'
בירושלים ושב לב העם הזה אל ארניהם אל רחבעם מלך יהודה והרגוני ושבו אל רחבעם מלך יהודה
אמר *גמרי *דאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית יהודה בלבד כיון דחזו ליה לרחבעם דיתבי ואנא
קאימנא סברי הא מלכא והא עבדא ואי יתיבנא מורד במלכות הואי וקמלין לי ואולו בתריה מיד ו'יועץ
המלך ויעש שני עגלי זהב ויאמר אליהם רב לכם מעלות ירושלים הנה אלהיך ישראל אשר העלוך
מארץ מצרים וישם את האחד בבית אל ואת האחד נתן בן מאי ו'יועץ אמר רבי יהודה שהושיב רשע
אצל צדיק אמר להו חתמיתו על כל דעבידנא אמרו ליה הין אמר להו מלכא בעינא למיהוי אמרו ליה
הין כל דאמינא לכו עבידתו אמרו ליה הין אפילו למפלח לעבודת כוכבים אמר ליה צדיק ח"ו אמר ליה
רשע לצדיק ס"ד דגברא כירבעם פלח לעבודת כוכבים אלא למינסניהו הוא דקא בעי אי קבליהו למימריה
ואף

סופס' מ' מא' : יומא כה.
ס' קידושין עת. תמיד
כו.

וּלְאֵי אֲחֵי הַיִּלּוּלִי טַעַם דְּבָרָה. לְדַבֵּר לְכַוּיָּנָהוּ אֲתִי וְחַסֵּד בְּחוֹתָם
מִנֶּסֶח: שְׂאֵלָה וְיִשְׁאֵל ה' אֵל יִשְׂרָאֵל וְגו' לַעֲשׂוֹת מִיֶּשֶׁר וּכְתִיב וַיְהִי
לֹא שֶׁמֶר לֵלֶכֶת בְּחוֹרָת ה'. אֲמִירָתִי מֵאִי גִרְמָא לִיָּה וְאִמֵּר רַבָּא חֻסְמִין
שֶׁל אֲחֵי הַיִּלּוּלִי רָחַק וְטַעַם מַכְלֵל הַלּוֹא טַעַם: וְאַשְׁמַתָּ שְׁמִים
שְׁמִיָּין. שְׁמִים עוֹבְדֵי טוֹבִים מְכַלֵּל תְּרוּרָה אֲדָר

שם ששטים אחריה לשחוט עצדות
כוכבים: **העמיקו** . והחמירו שאלמורמלכ
שכל מי שעולה לרגל ידקר בחרב כדי
שילכו וישחטו לפני העגלים: **ואני**
מופר לכולם . כלומר אנכי לא חשתי
כל כך לכבד עצמי לומר כל מי שאינו
עולה לרגל ידקר בחרב כמו שחשו
הם לכבד עצדות כוכבים אלא יסורין
בעלמא יקרתים כלומר דעבר בעשה
ל"א שטים כלומר שניות שלהם שסרו
מאחרי העמיקו עד שחטו שחייבו
מיחה כל מי שעולה לרגל ומיחה את
העגלים . ושחטו לשון שחיטה:
מוזמנת לפרענות . ששם בחלקה
מלכות ישראל דרמוך ליה ויקח את
השלמה ויקרעה לשנים עשר קרעים
וגו': **וביום פקדי** . בתשעה באב
שבכל השנה מאזות מ' שנה שעמדו
במדבר יום מוזמן לפרענות זו חורו
מרמגלים זו חרבו הבית בראשונה
ובשניה: **וישי בעת הריא וירד**
יהודה . מוזמנת לפרענות שחמ
נחשיבה שריפה ומחו שני בניו:
בשכם מכרו אחיו את יוסף . כדכתיב
(בראשית לו) הלא אחיך רועים בשכם
ודותן דכתיב בקרא היינו כבר הסבוך
לשכם ונקראת על שם שכם חי נמי רש
כמדורשו שהיו דנין עליו להרגו: **בשכם**
נחלקה מלכות בית דוד . כדכתיב
במלכים (א יב): **מפתקם של ירושלים** .
מכללה חלק לחזור בה לעולם ולא
ליטול חלק בעבודה: **מפתקם** . כגון
(ב"מ דף טו') נפל פתקא מפרקיעא
כלומר מחזקת של ירושלים הכתוב
וחתום בה: **שום דופי** . גימטוס בגמ':
שחדשו . דרשו דברי תורה בין ירבעם
לאחיה: **יפתה בה קול ואמרה** .
כשהליתו את ירבעם: **מי שסרג** .
דוד: **את הפלגתה** . וע"י כן היה
מוריש לבס גת לכן תתנו שלוחים לבניו
שתעבדו מלכות בית דוד ותמליכו
אחרים: **בהי אכזיב לאכזב** . למלכי
בית דוד אתם מוכזבים והלכתם אחר
מלכי ישראל לפיכך תהיו נמסרין
לאכזב ביד עובדי כוכבים שהן שטי
קז: **אין אכזיב אלא הקז"ה שנאמר** מיכ

לֹאֲכֹז בֵּיד עֹזְדֵי כֹכְבִים שָׁקֵן שְׁטִי
 כֹּז : אֵין אֲזִיז אֵלָּא סִקֵּם⁶ שְׁנֶאמַר מִיכָה
 אֲכִיב לֹאֲכֹז לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲמַר ר' חֲנִינָא בַר פַּפָּא יֵצֵאֵה בַת קוֹל וְאָמְרָה לֵהֵן מִי שֶׁהֲרָג אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וְהוֹרִישׁ
 אֶחָדֶם גַּת תַּחְנוּ שִׁילֻחִים לְבָנָיו בְּתִי אֲכִיב לֹאֲכֹז לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל* אֲמַר רַב חֲנִינָא בַר פַּפָּא כָּל הַהֲנַחָה מִן הָעוֹלָם
 הַזֶּה בְּלֹא בְרָכָה כְּאִילוּ גִזּוּל לַהֲקַב"ה וּכְנַסְתָּ יִשְׂרָאֵל שְׁנֶאמַר גִּזּוּל אֲבִיו וְאָמַר אֵין פּוֹשַׁע חֶבֶר הוּא לֹאִישׁ
 מִשְׁחָתִית וְאֵין אֲבִיו אֵלָּא הַקַּב"ה שְׁנֶאמַר הֵלֵאל הוּא אֲבִיךָ קִנְךָ וְאֵין אִמּוֹ אֵלָּא כְּנַסְתָּ יִשְׂרָאֵל שְׁנֶאמַר שְׁמַע בְּנִי
 מִוֶּסֶר אֲבִיךָ וְאֵל תִּפְּוֹשׁ תּוֹרַת אֲמִךָ מֵאִי חֶבֶר הוּא לֹאִישׁ מִשְׁחָתִית חֶבֶר הוּא לִירֵבְעָם בֶּן נִבְטָ שֶׁהִשְׁחִית יִשְׂרָאֵל
 לֹאֲבִיָּהֶם שְׁבַשְׁמִים יִידֵיהֶם יִרְבְּעָם (בֶּן נִבְטָ) אֶת יִשְׂרָאֵל מֵאֲחֵרֵי ה' וְהַחֲמִיאִם חֲמָאָה גְּדוּלָּה אֲמַר רַבִּי חֲנִין כְּשֶׁתִּי
 מִקְּלוֹת הַמַּחֲזִיזוֹת זֶה אֶת זֶה וְדוּי זֶה וְהֵב* אֲמַרוּ רַבִּי ר' יֵנָאי אֲמַר מֹשֶׁה לִפְנֵי הַקַּב"ה רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם בְּשִׁבְלִי כֶּסֶף וְזָהָב
 שֶׁהִשְׁפַּעַתָּ לָהֶן לִישְׂרָאֵל עַד שִׁיאֲמְרוּ דִּי גֵרָם לָהֶם לַעֲשׂוֹת לָהֶם אֱלֹהִי זָהָב מִשָּׁל אֵין אֲרִי דוֹרֵס וְנוֹהֵם
 מִחוּרָךְ קוֹפֵה שֶׁל תֵּבֵן אֵלָּא מִחוּרָךְ קוֹפֵה שֶׁל בֶּשֶׂר אֲמַר ר' אוֹשְׁעִיָּא עַד יִרְבְּעָם הָיוּ יִשְׂרָאֵל יוֹנָקִים מַעְגָּל אֶחָד מִכָּאֵן
 וְאֵילֶךְ מִשְׁנִים וּשְׁלֹשָׁה עֶגְלִים אֲמַר ר' יִצְחָק אֵין לָךְ כָּל פּוֹרַעֲנוֹת וּפּוֹרַעֲנוֹת שְׂבָאָה לַעֲוֹלָם שְׂאֵין בָּהּ אֶחָד מִעֲשָׂרִים
 וְאַרְבַּעָה בַּהֲרַע לִיטְרָא שֶׁל עֵגֶל הָרֵאשׁוֹן שְׁנֶאמַר וְיִבְיֹם פִּקְדֵי וּפְקֻדָּתִי עֲלֵיהֶם חֲמַתָּם אֲמַר רַבִּי חֲנִינָא לְאַחֵר
 עֲשָׂרִים וְאַרְבַּעָה דִּוְרוֹת נִגְבָּה פֶּסוּק זֶה שְׁנֶאמַר וְיִקְרָא בְּאֻזִּי קוֹל גְּדוֹל לֵאמֹר קִרְבוּ פְקֻדוֹת הָעֵיזִר וְאִישׁ
 כְּלִי מִשְׁחָתוֹ בִּידוֹ *אַחֵר הִדְבַּר הַזֶּה לֹא שֶׁב יִרְבְּעָם מִדְּרַכּוֹ הִרְעָה מֵאִי אֶחָד אֲמַר ר' אֲבָא אֶחָד
 שֶׁתִּפְּשׂוּ הַקַּב"ה לִירְבְּעָם כְּבָגְרוּ וְאָמַר לוֹ חֲזוֹר בְּךָ וְאֵנִי וְאַתָּה וְכֵן יֵשִׁי נִמְיִיל בְּגַן עֵדֶן אֲמַר לוֹ מִי בְּרָאשׁ בֶּן
 יֵשִׁי בְּרָאשׁ אִי הָבִי לֹא בַּעֲיָא ר' אֲבָהוּ הוֹהֲרִגִיל דְּהוּא קָא דְּרִישׁ בְּשִׁלְשָׁה מַלְכִּים חֲלַשְׁקָבִיל עֲלֵיהֶם דְּלֹא דְרִישׁ כִּיּוֹן
 דְּאִיתַּחֲפַח

מלכות א י